

مهرجوریت

آیات سیاسی قرآن

داوود مهدوی زادگاندر گفت و گو با پایگاه طلیعه گفته است: «امام خمینی ^(ع) بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به مرتبه دیگری از مهرجوریت قرن کریم اشاره کرده و آن مهرجوریت قرآن کریم در عرصه سیاست است.» این استاد دانشگاه امروزه قرآن کریم در میدان سیاست، در میان مسلمانان مرجعیت ندارد.

عبقر حسن خانی
دبیر گروه اندیشه

در گونه شنا سسی های حکمرانی در تشیع می توان از سه رویکرد کلی سخن گفت. رویکرد اول معتقد به مشروعبت «الهی» حاکم و رویکرد دوم معتقد به مشروعبت «الهی و مردمی» حاکم است. همچنین رویکرد سوم نیز به مشروعبت «مردمی» حاکم اسلامی اعتقاد دارد. رویکرد اول رویکردی دیرپا در تاریخ تشیع و فقه جعفری است و دو رویکرد دیگر نوپا هستند. آیت الله جوادی آملی و علامه مصباح یزدی دو چهره شاخص نظریه پرداز رویکرد اول در زمانه ما هستند و علامه طباطبایی و شهید صدر، دو نماینده شاخص نظریه پرداز رویکرد دوم.

همچنین مهدی حائری یزدی و شیخ محمد جواد مغنیه، نظریه پردازان مطرح رویکرد سوم هستند. گفتنی است دیدگاه آیت الله منتظری را نیز می توان به دو دوره کلی تقسیم کرد. دیدگاه آیت الله منتظری متقدم را می توان ذیل رویکرد اول و منتظری متاخر را ذیل دیدگاه دوم

خاطرات و شهر: سفر نامه استانبول

رامین مددلو
پژوهشگر مرکز رشد
دانشگاه امام صادق (ع)

این متن بررسی است از یک شب. همه حکایت نیست بل بخشی از حکایت است. خودسانسوری نیست، بلکه اجبار به گزیده نویسی است. مسجد زینبیه در انتهای خیابان زینبیه جای گرفته و خیابان زینبیه در منطقه هالکالی، عمده جمعیت خیابان زینبیه و کوچه های اطرافش شیعیان آذری هستند؛ شیعیانی که از چند دهه قبل، دقیق تر از دهه ۶۰ میلادی به بعد، به استانبول مهاجرت کردند. ساخت مسجد زینبیه در مردمش مخالف ساکن شدن شیعیان مهاجر در آنجا، خود داستانی قدیمی و شنیدنی است.

ساعت ۱۲ شب است و از سمت مسجد اهل سنت وارد خیابان زینبیه می شوم. مسجد اهل سنت محله ماندن عمده دیگر مساجد اهل سنت استانبول با معماری باشکوه عثمانی ساخته شده است. ابتدای خیابان تا مسجد کمپنج ایک کیلومتر فاصله مستقیم است و سعی می کنم این مسیر را با قدم های آرام طی کنم. پرچم ترکیه پشت پنجره چند خانه خوندنمایی می کند. تعدادی از مغازه ها باز هستند: چایخانه ها، پیرایش مردانه، میوه فروشی، سوپرمارکت و... هر چندتر به مسجد نزدیک تر می شوم جنب و جوش خانوادگی به سمت مسجد بیشتر می شود. خیابان زینبیه با بقیه استانبول یک تفاوت واضح و مهم دارد: در این خیابان نسبت بانوان محجبه به بانوان غیر محجبه ۹۰ به ۱۰ است. کاملاً متفاوت از سایر مناطق استانبول که تاکنون دیده ام. گویا در شهر خودم و اطراف مسجد جامع محله مان قدیم بزم دارم: لپچه آذری، حرکت خانوادگی به سوی مسجد، بانوانی با حجاب کامل، نوزادان در بغل مادران و پدران جوان، گروه های پسران جوان چهار، پنج نفره، پشت پنجره چند مغازه تماشا حضرت امیر علیه السلام را می بینم. شیعیان ترکیه در دوره ای تحت تاثیر علویان بودند. به همین جهت هویت شیعی متمایز از علویان برای آنان اهمیت داشت. نزدیک مسجد، بنای در حال ساخت جدید مسجد قرار دارد؛ یک مرکز فرهنگی و دینی بزرگ. به اندازهای که در اولین برخورد تصور کردم می خواهند مدرسه علمیه با دانشگاهی خصوصی در آن تشکیل دهند. میان دو مناره بنای نیمه کاره جدید پرچم بزرگ ترکیه آویزان شده است.

به محلوده مسجد زینبیه می رسم. پلیس ترکیه دور تادور مسجد را پس از تهدیدات داعش با تارده بسته. چند پلیس را با کاور قرمز رنگ و سلاح کمری به همراه یک ماشین نیروی ویژه که درونش سه، چهار نیروی ویژه نشسته می بینم. محدوده مسجد غلغله است. انتظار چنین جمعیتی را در شب بیست و سوم نداشتم. صندلی های چایخانه کنار مسجد پر است جالبی دارد. نامش است چایخانه زینبیه و در آن مردم گروه گروه می نشینند. آغیدری های یک سمت، آذری باجانی هاسمت دیگر، رنگ دیوارهای مسجدسبز رنگ است و تعدادی از بناهای اطرافش نیز به این رنگ. احتمال می دهم بناهای متعلق بهمسجدباشند. یک درازمگاه، پیرایش مردانه، سوپرمارکت، خیاطی، غذاخوری، سرویس بهداشتی، کتابفروشی انتشارات اهل بیت، سالن ورزشی، سالن حضرت زهرا ی مادر و دو چایخانه مغازه بناهای سبزرنگ و متعلق آن راتشکیل می دهند. به غیر از اینها دوارخانه، بنگاه اسلاماک، دفتر فروش لیبث اتوبوس و مغازه فروش وسایل پلاستیکی (پلاسکوی خودمان) هم هست. همه اینها یعنی مسجد زینبیه محور محله است و زندگی روزمره مردم اینجا حول مسجد زینبیه شکل گرفته؛ تقلیدی صحیح از الگوی شهرسازی دوران تمدن اسلامی. مسجد شکل بسیار ساده ای دارد.

انقلاب واقعی یعنی گسست

معرفتی، اخلاقی و عقیدتی

احسان شریعتی در گفت و گو بامهر گفته است: «درست است که علی شریعتی بهعنوان «معلم انقلاب» معروف شده است؛ اما او همه «انقلاب های زودرس» را نفی می کرد، چون اعتقاد داشت انقلاب واقعی بسیار بلندمدت خواهد بود و با تغییر دولت ها، انقلاب واقعی که همان گسست معرفتی، اخلاقی و عقیدتی باشد، حاصل نمی شود.»

مداقه ای بر گفتار یک دولتمرد

گونه شناسی حکمرانی در تشیع

صورت بندی کرد. رویکرد اول بر این باور است که مشروعبت حکومت فقها راییده نصب عام آنان از سوی معصومان است که آنان نیز منصوب خاص از جانب خداوند متعال هستند. رویکرد دوم نیز معتقد است خداوند تدبیر سیاسی مردم را در چارچوب ضوابط دینی و حاکمیت خود به مسلمانان تفویض کرده است و رویکرد سوم نیز مدعی است ساختار حکومت در اسلام از لحاظ مشروعبت با دیگر حکومت های متداول جهان تفاوتی ندارد؛ م لاک رضایت مردم است. گفتنی است دورویکرد نخست را می توان ذیل نظریات دینی و رویکرد سوم را ذیل نظریات سکولار یستی دسته بندی کرد.

حال مبتنی بر این دسته بندی پرسشی که مطرح می شود این است که دیدگاه رئیس جمهور روحانی با موضع اخیرش که در ضیافت افطار استادان دانشگاه طرح کرده

برشی از مراسم احیای مسجد زینبیه

احیاءر استامبول

گروه گروه بودن شیعیان ترکیه و دفاع سخنران از خود در قبال انتقاداتی که سایر گروه ها در قبال شخص وی مطرح می کنند. برای کمک در ساخت مرکز فرهنگی و دینی جدید علاوه بر کمک های عمومی مردمی، جنبش زینبیه از شیوه ۳۱۲ راپرهر گرفته است. به این نحو که ۳۱۲ نفر هر کدام ۱۰ هزار لیره ترک (حدوداً ۱۱ میلیون تومان) کمک کنند. به گفته سخنران ۲۹۶ نفر تا کنون متقبل این کمک مالی شده اند و ۴۴ یار باقی مانده است. پس از اتمام سخنرانی نوبت به مرثیه خوانی می رسد. مرثیه خوان مدعو از ایران است و پس از مدت ها لپچه شیرین آذری ایرانی را می شنوم. موضوعی که مرثیه خوان انتخاب کرده مرثیه حضرت رقیه در خرابه های شام است؛ یک انتخاب دقیق. مناسب با وقایع منطقه است و مساله سوره را غیر مستقیم پیش می کشد. مشخص است که مرثیه خوان به کار خود اورد است و با برنامه ریزی مجلس را اداره می کند. برای سوال پیش می آید که جمعیت حاضر متوجه مرثیه خوانی اش می شوند؟ چون به لپچه آذری ایرانی است. از دوتن از جوانان می پرسم می گویند آری، نحوه ادای آری دشوار نبوده است که گویی سوالی بدیهی را پرسیده ام. سنت مرثیه خوانی شیعیان ترکیه کاملاً ذیل سنت آذری ایرانی است و به همین جهت به لپچه آذری ایرانی مداحی ها و مرثیاتی مسلط هستند. با تمام مرثیه خوانی شیخ اوزگوندوز دعای خواند و جمعیت آمین می گویند. دعا برای ارزش و شهیدای ترکیه و مدافعان حرم (با عنوان: مدافعان ناموس پیامبر) و لعنت به رژیم صهیونیستی توجهم را جلب می کند. با پایان مرثیه خوانی و دعای آن، مردم جهت استراحت به خارج از مسجد می روند. در مسجد کلیپی صوت بنای مرکز فرهنگی و دینی جدید در حال پیش است. بیرون مسجد، در محل سالن ورزشی و یکی از چایخانه ها از سوی مسجد سحری پخش می شود: چوربا، تخم مرغ، گوجه، زیتون سبز و سیاه، پنیر، کره، خیار و نان. داخل سالن ورزشی پر شده و پشت یکی از میزهای چایخانه پناه می گیرم. چایچی هاشم شول اب و چای دادن در قبال پول به مردم هستند. دو تصویر نشده و جمعیت بیرون مسجد هستند. در مشاهده امشب و جلومی توان فهم هویت اجتماعی شیعیان زینبیه (در وجوه اعتقادی- سیاسی) را آسان تر کرد: دعا های پس از مرثیه شیخ اوزگوندوز، پرچم ها و تماشا های نصب شده در چایخانه.

وقت بازگشتم به خانه است. در مسیر یگ گروه از جوانان ۱۹۰۲۰ ساله می پرسند آتش داری؟ به لپچه آذری ایرانی می گویم: نیست. می خندند و با آنها می خندم. به جای آنه، نقشه ام نیست. در بازگشت نوشته ای روی دیوار مدرسه ای و احتمالاً سمت زندگی سوری ها در هالکالی، توجهم را جلب می کند: «اگرچه شما بسیارید اما ما ترک هستیم» ورود آوارگان مسوری در زندگی ترک ها، آتش قومیت گرایی را داغ تر کرده؟ شیوه ساخت قومی هویت ملی ترکیه.

فلسفه

راز و نیاز در آتن

مراسم معنوی شب قدر ماه مبارک رمضان در رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آتن برگزار شد. در این مراسم پس از نماز جماعت و افطار فنائی اشکوری طی سخنانی فلسفه دعا و نیایش را برای حاضران شرح داد: «برای اهل معنا هیچ لذتی بالاتر از این نیست که انسان با معبودش خلوت و با او راز و نیاز کند.»

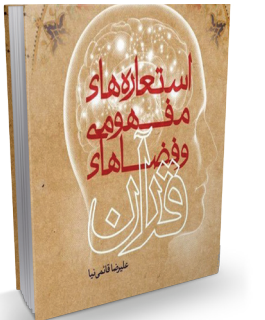

متفکران شیعه امام معصوم را منصوب مستقیم از جانب خدایم دانند. همه این نظریه پردازان قریب به اتفاق حکومت را یکی از شئون اصلی امام می دانند. همه این نظریه پردازان، نظریات خود را مختص دورانی دانسته اند که «امام معصوم منصوب از جانب خدا» در جامعه با آنکه حضور دارد اما ظهور ندارد؛ بنابراین «ولایت امام معصوم منصوب از جانب خدا» که یکی از شگشوش، که همان حکمرانی است، در عصر غیبت معادله تک مجهولی را ایجاد می کند که بعدها نظریه پردازی هایی درباره آن شکل می گیرید. در این راستا می توان آنان را ذیل سه رویکرد کلی پیش گفته صورت بندی کرد. در بیان حسن روحانی به این مهم توجه نشده است و حتی فحوائ کلام امامت و ولایت را به خلافت فرو کاسته است. به نظر می رسد بیان روحانی نتیجه یک اشتباه و عدم دقت نظر در گفتار باشد که اگر چنین باشد نیاز به اصلاح بیان پیش گفته از سوی رئیس جمهور احساس می شود. اما اگر چنین نباشد و رئیس جمهور به بیان شاذ خود تاکید داشته باشد به نظر محاجه علمی علما با رئیس جمهور راهی است که منطقاً باید اتفاق بیفتد.

قفسه

کتاب استعاره های مفهومی

و فضاهای قرآن منتشر شد

کتاب «استعاره های مفهومی و فضاهای قرآن»، نوشته علیرضا قائمی نیا توسط انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی منتشر شد. نظریه استعاره مفهومی و نیز نظریه تلفیق مفهومی از جمله نظریاتی هستند که در علوم شناختی مطرح شده اند. نویسنده این کتاب به کمک این دو نظریه تحلیل جدیدی از زبان استعاری قرآن و ارتباط آن با جهان بینی اسلامی را پیش کشیده که بنساعه آن، استعاره های مفهومی قرآن بخش اجتناب ناپذیر تفکر اسلامی هستند.

استعاره های زبانی قرآن تجلیات استعاره های مفهومی آن هستند. این استعاره ها به ابعاد مختلف زندگی و تفکر اسلامی شکل می دهند.

جدول کلمات متقاطع

← افقی

۱- از تراه‌های معروف خواجوی کرمانی- بخیل و خسیس ۲- مدیریت- رهاورد تابستان- سیاستمدار آمریکایی ۳- لباس بی‌آستر- محلی برای عزاداری ۴- فهم ۴- چاشنی سالاد- منقار- پسوند شایهت- صمغ مغناطیسی ۵- ظرفیت الکتریکی- پیمان ناقلا- قوم و طایفه ۶- کرکس- دستکش- ظرف سرخ کردنی ۷- از حروف یونانی- رزمایش- رشد ۸- روزها- بدون آن غذا خوردن خیلی سخت است!- کمیابی ۹- کودکی که از با متولد شود- دلیل- باتی ۱۰- از سازه‌های بادی- ماه‌دهم سال‌قمری- کلام پرشس ۱۱- الفبای موسیقی- حالتی در شطرنج- سرانگستان ۱۲- پنداری و گویی- علامت مغعولی- ششاه درخت- شعله آتش ۱۳- از حروف یونانی- لاکتوز- خروس جنگی ۱۴- نوعی آتش- فدراسیون شنا- پایتخت ژاپن ۱۵- آنچه از سوختن به جا ماند- سردار ایرانیان باستان

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

۲۰۴۰

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

یادداشت، اخبار و گزارش‌هایی از تازه‌های اندیشه، تاریخ و فلسفه

اندیشه

سپاه نمایی علیه حضرت امیر (ع)

در تاریخ چندان اثری نداشته

سیدمصطفی محقق داماد، عضو پیوسته و رئیس گروه علوم اسلامی فرهنگستان علوم در نشست «شب نهج البلاغه» در بنیاد موقوفات دکتر افشار سخنرانی کرد.

رئیس گروه علوم اسلامی فرهنگستان علوم گفت: «به گواهی تاریخ، تلاش فراوان دشمنان علی(ع)، اصحاب جمل، خوارج و از همه جدی‌تر دستگاه اموی به‌خصوص شخص معاویه بن ابی‌سفیان و پیگیری‌های سیاسی او به همراه هزینه کردن بی‌حد و حصر زر و زور وی برای سپاه‌نمایی چهره آن حضرت، روی تاریخ چندان اثری نداشته و قضاوت تاریخ را به بیراهه نکشیده است. تلاش اصحاب جمل و اقدامات معاویه در زمان حیات حضرت مولا(ع) در قالب خونخواهی خون عثمان و گاهی هم اعتراض به مشروعبت سیاسی ایشان صورت می‌گرفت که به جنگ جمل و صفین منتهی شد.»

کتابخانه

«مسائل انتقادی در بانکداری

اسلامی و بازارهای مالی» منتشر شد

کتاب «مسائل انتقادی در بانکداری اسلامی و بازارهای مالی» نوشته سیف‌الظاهر راسلی و باترجمه سیدمحسن روحانی، از سوی انتشارات دانشگاه امام صادق (ع) منتشر شد.

«مسائل انتقادی در بانکداری اسلامی و بازارهای مالی» کتابی است که قصد دارد شبکه مرتبطی از ارزش‌های ناشی از الهامات و منطق را در تخصیص منابع و ویژه تخصیص سرمایه به معرض نمایش بگذارد. کتاب حاضر با مسائل گوناگونی از جمله فلسفه و اخلاق، تاریخ، اقتصاد، بانکداری و بازار سرمایه سر و کار دارد. از این رو منحصر به فرد است که مقالات آن بر اساس زمینه‌های کاربردی نوشته شده‌اند و با مسائل کاربردی روز سرو کار دارند. اقتصاد و امور اسلامی از طریق نمونه‌ها و مشکلاتی که موسسات مالی اسلامی، به ویژه در مالزی با آن روبرو شده‌اند، مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند. در مبحث بعد سیف‌الظاهر راسلی، درباره دیدگاه جهانی اسلامی بحث کرده و بصیرت را در دین اسلام به‌حدی مهم می‌داند که می‌گوید: «داشتن بصیرت در تعیین جایگاه آینده ما در این دنیا از اهمیت شایانی برخوردار است.» سپس به سوال دیدگاه جهانی اسلامی در حقیقت چیست؟ چنین پاسخی می‌دهد: «دیدگاه این کتاب درباره اینکه نظام مالی اسلامی قوانین خود را از کجا می‌گیرد چنین بیان شده که در یک نظام مالی اسلامی، قوانین راهمنا از قرآن و سنت الهی راسلی، از دیگر مباحثی که در کتاب به آن پرداخته شده را و بهره و دلایل ممنوعیت آن در اسلام، غرر و معاملات پرخطر و رفتار سرمایه‌گذاری منطقی است. محصولات بانکی اسلامی عنوان یکی از فصول این کتاب است. از جمله مباحث مهم این فصل از کتاب تأمین مالی توسط بیع به‌ثمن اجل، تأمین مالی از طریق بیع سلم، خرید و استخدام اسلامی و رهن و دلالی اسلامی است. فصل دیگر کتاب حاضر به منابع وجوه مالی در سپرده‌های اسلامی می‌پردازد. کتاب ۵۲۰ صفحه‌ای حاضر در نهایت با بیان مسائل خاص به پایان می‌رسد. کتاب «مسائل انتقادی در بانکداری اسلامی و بازارهای مالی» که هدف مولف از تألیف آن معرفی اسلام به شیوه پویا به جامعه تجاری بوده است، توسط انتشارات دانشگاه امام صادق (ع) به چاپ رسیده و اکنون با قیمت ۱۵۹۰۰ تومان در بازار موجود است.